

Hvezdáreň a planetárium v Prešove

Hodnotenie činnosti a hospodárenia za rok 2025

Január 2026

A) POPULARIZAČNO - VZDELÁVACIA ČINNOSŤ

Programová ponuka a podujatia

Programová ponuka a podujatia sú oblasti, kde sa sústreďuje hlavná činnosť organizácie pre plnenie úloh súvisiacich s popularizáciou astronomickej vedy. Pre Hvezdárňu a planetárium v Prešove je to vzhľadom na 40 – ročnú astronomickú minulosť aj významný záväzok, ktorému sa podriadi v snahe pôsobiť progresívne a so zreteľom na zachovanie vlastnej identity.

Prostriedkom má byť pôvodná programová tvorba (4. Programová tvorba), reflektujúca potreby školského vzdelávania a záujem verejnosti. Podujatia pre našich návštevníkov sa v prevažnej miere opierajú o aktuálnu programovú štruktúru.

Základná programová štruktúra:

- vzdelávacie programy v prednáškovej sieni 19
- vzdelávacie programy v planetáriu (hviezdna sála) 13
- rozprávkové programy v planetáriu 15
- hudobné programy v planetáriu 13

K dispozícii sú aj cudzojazyčné verzie niektorých titulov (anglická, poľská, nemecká, ruská)

Popri programovej ponuke je tvorba podujatí aj s ohľadom na oslovenie verejnosti a školskej mládeže spätá s pozorovateľskou činnosťou, prednáškami a ďalšími prezentačnými formami (workshop, výstava, súťaž a pod.).

Podujatia

počet: 633 účasť: 22 404

Táto oblasť je štruktúrovaná z viacerých hľadísk: organizované skupiny, verejnosť, vekové zaradenie, témy, čas (prázdniny, dni pracovného pokoja) a tiež reagovanie na výzvy rôzneho druhu (kampane – cyklické podujatia, dianie na oblohe) a pod.

Na základe toho pracujeme s rôznymi formami podujatí, v širšom delení zahrnutými v skupinách:

1. Základné podujatia
2. Iné podujatia.

1. ZÁKLADNÉ PODUJATIA

Určujúcim kritériom je kontinuálnosť prevádzky a reagovanie na pracovné (výukové) a voľnočasové požiadavky okolia. Využívaným prostredím je hviezdna sála (planetárium) a priestor hvezdárne (pozorovania).

1.1 ZÁKLADNÉ PODUJATIA - PLANETÁRIUM

počet: 558 účasť: 19 805

(navštevovanosť- denná, pravidelná alebo sezónna).

a) Exkurzie - školské skupiny si počtom zasluhujú našu najväčšiu pozornosť, programová ponuka je z pohľadu vyučujúcich aj žiakov hodnotná a pestrá. Jedná sa o organizovanú (a plánovanú) formu návštev, kde číselne evidujeme aj percentuálne nízko zastúpené neškolské organizované skupiny (v tab.č. 1 - INE E)

Objem prijatých návštev počas roka pri školských organizovaných skupinách je v priebehu roka závislý od tematického zamerania a časového rozvrhu výučby.

Počet /návštevnosť /priemer: 412 /14 364 /35

b) Verejnosc'

- *rozprávkové sobotňajšie dopoludnia* – pretrvávajúca vysoká návštevnosť aj zo širšieho okolia Prešova nabáda na priebežnú obnovu a rozširovanie programovej ponuky (optimálne jeden nový program za obdobie jedného roka). Zaznamenaná účasť sa niekedy pohybuje aj cez stovku návštevníkov (kapacita – 68).

Počet /návštevnosť/priemer: 44/2 047 /47

- *rozprávkové akcie počas prázdnin (Prázdniny)* – vysoká účasť rovnako podporuje stratégiu programovej tvorby.

Počet /návštevnosť/priemer: 58/2 431 /42

- *hudobné večery vo hviezdnej sále (HpHO)* sú v tradičnej činnosti prešovského planetária významným programovým fenoménom a v priebežnej pozornosti zo strany návštevníkov.

Počet /návštevnosť/priemer: 21/492 /23

- *náučné večerné programy* poskytujú návštevníkom spojenie prírodovedného pohľadu na vesmír s kultúrnym zážitkom z hviezdnej oblohy.

Počet /návštevnosť/priemer: 23/471 /21

Planetárium – hviezdnu sálu navštevujú aj účastníci podujatí

2.1 Iné podujatia s planetáriom – cyklické, ktorých zastúpenie nie je zahrnuté v základných podujatiach.

1.2 ZÁKLADNÉ PODUJATIA – POZOROVANIA

počet: 13

účasť: 357

(navštevovanosť – pravidelná, sezónna, príležitostná, cyklická).

1.2.1 Verejné astronomické pozorovania

počet: 13

účasť: 357

Pravidelné astronomické pozorovania

počet: 11

účasť: 213

Pozorovania večernej oblohy sú zamerané na oblasť telies slnečnej sústavy (planéty, mesiace), na spoznávanie súhvezdí a vyhľadávanie objektov hlbokého vesmíru (v Galaxii – hviezdokopy, hmloviny).

Kampane

počet: 2

účasť: 144

a) Hodina Zeme - 24. marec ekologická kampaň

počet: 1

účasť: 7

Akcia plánovaná počas jednohodinového pohasnutia verejného a individuálneho nočného osvetlenia.

Organizácia: R. Tomčík

b) Európske solárne dni – 1.-15. máj pozorovacia kampaň

počet: 0

účasť: 0

(Stavy zahrnuté pri Tab. č. 1)

Pozorovania slnka sa zúčastňujú početné kolektívy žiakov popri hlavných cieľových programoch.

Realizácia: R. Tomčík, R. Novysedlák

Podpora: R. Kolivošková

Aktuálne nevhodné pozorovacie podmienky.

c) Mimoriadne (príležitostné)

Súvisia s prítomnosťou nového objektu na nočnej oblohe (kométa), t.j. s javmi alebo s úkazmi, akými sú zákryty, zatmenia a pod.

Čiastočné zatmenie Slnka (29. marec)	počet:0	účasť: 0
Úplné zatmenie Mesiaca (7. september)	počet: 1	účasť:137

1.2.2 Pozorovania pre školy a organizácie počet: 0 účasť: 0

Astronomické pozorovania na Šarišskom hrade (cyklické) počet: 0 účasť: 0
Jedná sa o pozorovania pre účastníkov pravidelných podujatí mesta Šariš.
Aktuálne pre znížený stav odborných pracovníkov bola úloha zrušená aj pri avizovanej žiadosti.

Ekofest september ekologická aktivita (cyklické) počet: 0 účasť: 0
Jedná sa o pozorovania Slnka ako súčasť programu pravidelných podujatí Ekoparku na Holej hore. Aktuálne neavizovaná požiadavka.

Organizácia podujatí: V. Kolivoška

2. INÉ PODUJATIA

2.1 INÉ PODUJATIA S PLANETÁRIOM – CYKICKÉ počet: 5 účasť: 367

Významnou mierou sa podieľajú na návštevnosti organizácie, k čomu prispieva ich štruktúrovanosť spolu s pestrosťou ponúkaných programových foriem. Na účasť priaznivo pôsobia o. i. aj početné mediálne kampane a ich tradícia na HaP. Deň hviezdárni a planetárií a Deň detí s astronómiou predstavujú dve najprestížnejšie TOP podujatia pre verejnosť (Deň HaP v r. 2023 navštívilo 400 osôb).

a) Valentín v planetáriu počet: 3 účasť: 129

Kampaň Týždeň na podporu manželstva. (k 14. aprílu – Valentín)

V spolupráci s iniciatívou Národný týždeň manželstva tvoríme v rámci troch termínov zmiešanú programovú večernú ponuku (astronomickú a romantickú). Zvýhodnené cenové podmienky pri vstupe (50% zľavu zo vstupného) poskytujeme návštevníkom prichádzajúcim v pároch.

Organizácia: V. Kolivoška

b) Deň hviezdárni a planetárií počet:1 účasť: 218

Dňa 17. marca; koordinovaná akcia na propagáciu činnosti astronomických zariadení sa odráža v ponuke programov a aktivít na podporu čo najširšej účasti detských a dospelých návštevníkov. Účasť dosiahla štatisticky priemernú úroveň.

Relizácia: kolektív

c) Deň detí s astronómiou – k Medzinárodnému dňu detí – 1. jún počet: 0 účasť: 0

Pestrá paleta programov a aktivít pre našich malých návštevníkov. Maľovanie, modelovanie a vypúšťanie rakietiek. Pre získanie vhodného voľného priestoru na štarty rakietiek využívame so súhlasom vlastníka mestský amfiteáter.

Relizácia: kolektív

Podujatie neuskutočnené – dôvodom boli predom zistené závady na obklade budovy a vykonané bezpečnostné opatrenia negarantovali dostatočnú ochranu v prípade väčšieho počtu návštevníkov.

d) Noc na hviezdárni počet: 1 účasť: 20

Pestrá ponuka aktivít – prednáška, program v planetáriu, pozorovanie oblohy je umiestnená do väčšieho časového rámca a so širokou cieľovou skupinou.

Aktuálne

(pretrvávajúce nepriaznivé počasie eliminovalo možnosť pozorovania oblohy a rovnako tak záujem návštevníkov):

Komentované dianie v astronómii a kozmonautike – Ako pozorujeme vesmír, Ako lietame do vesmíru. Prezentácia v prednáškovej sieni: V. Kolivoška

Od veľkého tresku k oblohe nad nami – premiéra rozšírenej verzie programu v planetáriu Obloha nad nami. Prezentácia: V. Kolivoška

Jesenná obloha – program v planetáriu predvedený s predprogramom Veľkí synovia veľkých otcov.

Podpora: odborné a hosp. oddelenie

2.2 INÉ CYKLICKÉ PODUJATIA

počet: 9

účasť: 602

Zastúpenie prednáškovej formy prezentácie v našich podmienkach oslovuje iba vo veľmi nevýraznej miere. Tento formát je vo veľkej miere poskytovaný z externého prostredia, resp. ponúkaný na základe spolupráce s inými subjektmi.

a) *Kúzelná fyzika*

počet: 3

účasť: 185

Prezentácia experimentov z rôznych oblastí fyziky sa odohráva v priestore prednáškovej siene a jej umiestnenie nachádzal ohlas tak v minulosti pri školských exkurziách, ako aj v súčasnej ponuke pre verejnosť.

Aktuálne: Tri vystúpenia začlenené do prázdninovej ponuky – jar / 86, leto / 56 a zima / 43 návštevníkov.

Prezentácia: Mgr. M. Figura

b) *Deň Zeme – 22. apríl*

počet: 0

účasť: 0

Programovo je akcia zostavená v zostave:

- program v prednáškovej sieni (Žijeme na Zemi)
- projekcia vo hviezdnej sále (Jarná obloha)
- verejné pozorovanie

Podujatie nebolo avizované pre nutnú obnovu ponuky v prednáškovej sieni, ktorá bola odsunutá prioritizáciou ponuky vo hviezdnej sieni (4. Programová tvorba).

Relizácia: V. Kolivoška

c) *Svetový deň letectva a kozmonautiky*

počet: 1

účasť: 15

K dňu spájanému na celom svete s prvým štartom človeka do vesmíru (12. apríl) pripravujeme prezentáciu v prednáškovej sieni venovanú daniu v kozmonautike.

Súčasťou programu je aj pozvánka návštevníkov do planetária (hviezdnej sály).

Aktuálne: termín podujatia bol posunutý pre zosúladenie s harmonogramom stretnutí členov Slovenskej astronomickej spoločnosti. Členovia SAS tvorili 100% účasti.

Kozmonautika včera, dnes a zajtra – RNDr. Z. Komárek

d) *Týždeň vedy a techniky*

počet: 1

účasť: 12

Vedecko – technický pokrok v astronómii zastúpený jednou z najvýznamnejších osobností svetových dejín, to bola tohtoročná téma kampane, organizovanej v druhom novembrovom týždni, s titulom: *A. Einstein – génius 20. Storočia /prednáška* - RNDr. Z. Komárek

Spoločná organizácia podujatí v dvoch nasledujúcich prípadoch robí dobré meno organizácii pre kvalitné uspokojenie aj širších kultúrnych potrieb. Je tu zastúpená spolupráca s mestom a občianskym združením.

f) *Svet očami prešovských turistov*

počet: 4

účasť: 390

Tradičné vystúpenia osobností z prostredia vysokohorskej turistiky sa stretávajú s veľkým ohlasom verejnosti aj pre optimálne podmienky na sledovanie atraktívnych záznamov pri početnom publiku.

g) *Filmový festival PoCity*

počet: 0

účasť: 0

Aj v tomto prípade sú prezentované kvalitné technické a priestorové podmienky pre širšie kultúrne využívanie astronomického zariadenia. Premietania na hvezdárni sú sústredené do špecifického tematického rámca, pre ktorý už po druhý rok partner v dostupnej ponuke filmov nevedel nájsť naplnenie (napr. Sci –Fi, ale aj iné).

Aktuálne bez aktivít.

Organizácia podujatí: V. Kolivoška

2.3 INÉ PODUJATIA

Súťaže prebiehajú na základe vyhlásenia Slovenskou ústrednou hvezdárňou v Hurbanove, v rokoch 2023 -24 pri plnom finančnom krytí MK SR sprostredkovanom cez vyhlasovateľa súťaže. V roku 2025 bol príjem z uvedeného zdroja obmedzený.

2.3.1 *Čo vieš o hviezdach? – vedomostná súťaž*

počet kôl: 9

účasť: 264

okresné kolo

počet kôl: 3

účasť: 61

V dňoch 25. – 27. marca 2025 sa z okresov Prešov a Sabinov zúčastnilo:

- v prvej kategórii - 13 a 5 súťažiacich - 8 (organizátor: R. Kolivošková – HaP)
- v druhej kategórii - 11 a 3 súťažiaci - 14 (organizátor: Z. Komárek, ext.)
- v tretej kategórii - 9 a 5 súťažiacich - 14 (organizátor: R. Tomčík)

krajské kolo

počet kôl: 3

účasť: 57

V dňoch 28. – 30. apríl 2025 sa uskutočnilo pre okresy Prešov, Sabinov, Humenné, Svidník, Stropkov a Bardejov.

Obsahovú náplň okresného a krajského kola súťaže pripravili:

- I. kategória Renáta Kolivošková, pre spolu 13 súťažiacich
- II. kategória Z. Komárek (externe), pre spolu 12 súťažiacich
- III. kategória Roman Tomčík, pre spolu 13 súťažiacich

celostátne kolo

počet kôl: 3

účasť: 146

V dňoch 10. – 12. júna 2024.

Súťaž zabezpečovala Slovenská ústredná hvezdáreň Hurbanovo, aktuálne na pôde a s fyzickým príspevím HaP v Prešove.

Do súťaže postúpilo spolu 66 žiakov základných a stredných škôl.

Regionálne kolo astronomickej olympiády

počet kôl: 1

účasť: 8

Dňa 4. apríla 2025 prebiehalo s ôsmymi súťažiacimi (vítazmi korešpondenčného kola) v priestoroch HaP v rézii SUH v Hurbanove.

2.3.2 Súťaže - Vesmír očami detí – výtvarná súťaž

počet kôl: 1 účasť: 1 014

Súťaž prebiehala v mesiacoch od decembra 2024 do marca 2025 v rámci MŠ, ZŠ a ZUŠ

v zastúpení: Prešov – 392, Sabinov – 228 prác a Poprad, Kežmarok, Levoča – 394 spolu prác.

Súťaž dlhoročne prináša oslovenie žiakov astronómiou, a zhodnotenie vidíme aj v produktoch, akými sú v tomto prípade výstavy.

Zodpovedný: R. Novysedlák

Podporné činnosti: R. Kolivošková, K. Sabolová

2.3.3 Seminár pre vedúcich astronomických krúžkov a učiteľov prírodných vied

počet: 1 účasť: 15

Dňa 12. decembra 2025 sme prítomným pedagógom ponúkli program v nasledujúcej zostave príspevkov:

Základné otázky z astronómie – Mgr. M. Vaňko, AÚ SAV

Metodické materiály včera, dnes a zajtra – RNDr. M. Kamenec

Dve nosné témy boli doplnené prezentáciou činnosti:

AÚ SAV - jeho zástupcom na seminári M. Vaňkom , a

PU v Prešove, Katerda fyziky, matematiky a techniky na filozofickej fakulte - docentom RNDr. S. Il'kovičom PhD.

Seminár bol ukončený pozvánkou na program Od veľkého tresku k oblohe nad nami, prezentovaný vo hviezdnej sále planetária.

2.3.4 EarthCam – workshop

počet: 0 účasť: 0

Jedná sa o zapojenie školskej mládeže do aktivít, ponúkaných kozmickými agentúrami v oblasti orbitálnej techniky, a to na princípe on-line práce s fotografickými kamerami na ISS.

Organizácia: R. Tomčík

2.4. VÝSTAVY

počet: 3

STÁLE EXPOZÍCIE slúžia na rozšírenie rámca využívaných prostriedkov, sledujúcich popularizáciu, vzdelávanie ale aj estetické a funkčné dotváranie priestorov.

Práce na stálej expozícii každoročne súvisia s priebežnou údržbou, modernizáciou a jej rozširovaním.

Hlavná expozícia

- je umiestnená v priestore okolo planetária. Širší tematický rámec poskytuje priestor pre kozmonautiku, astronómiu aj geológiu.

Výstava poskytuje širší rámec aj z pohľadu sprítomnenia atraktívnych obrazov diania z oblasti vedy a techniky, a ako taká je vo veľkej miere využívaná školami a verejnosťou na zachytenie návštevy na fotografiách.

Slnečná expozícia

- na terase hvezdárne využívame v rámci objektov Stone Henge, Mayskej pozorovateľne, slnečných hodín, slnečnej pece (aj v spojení so slnečným ďalekohľadom) pre školy a pri akciách pre verejnosť.

Meteorologická expozícia

- v zostave meteobúdka s analógovým prístrojovým vybavením, digitálna meteostanica a autonómna stanica v sieti SHMÚ - je využívaná pre výukové a popularizačné účely.

Mytologická expozícia

- je umiestnená v prednáškovej sieni ako dotvorenie čelnej reliéfnej steny.

Vo vstupoch lektora pred obecnstvom poskytuje priestor pre ďalšie rozširovanie historického rámca astronómie.

PRAVIDELNÉ VÝSTAVY

Snaha umiestniť astronómiu do sféry výtvarného stvárnenia je odmeňovaná tradičnými inštaláciami v priestore aj na webovom sídle HaP. Takéto výstavy zahŕňajú už aj spoluprácu a koordináciu s inými subjektmi, a hodnotíme ich ako novovzniknuté inštalácie:

- *Vesmír očami detí (VOD)* počet: 1
Účasť zahrnutá v podujatiach organizovaných na pôde HaP (v období od konca marca do júla prípadne do konca augusta).
Inštalácia: R. Novysedlák,
- *Virtuálna výstava VOD* počet: 1
Odbornou porotou vyhodnotené práce postupujúce do celoslovenského kola boli umiestnené na stránku organizácie.
Inštalácia: R. Novysedlák, R. Šankvalier
- *Výstavy s prešovskými školami* počet: 1
MIRACLES - Fotografická umelecká výstava SOŠ Košickej
Príležitosť pre školu vystaviť práce študentov je zároveň vítanou možnosťou rôznym spôsobom kreovať náš expozičný priestor.
Účasť je zahrnutá v rámci podujatí konaných na pôde HaP.
Realizácia a správa: V. Kolivoška

3. KRÚŽKOVÁ ČINNOSŤ

V práci sú využívané rozmanité didaktické formy a prostriedky - prednášky, projekcie, práca v planetáriu, pozorovania oblohy, workshopy. Prirodzenou požiadavkou v tejto činnosti je zapojenie členov AK do vedomostnej súťaže ČVOH a aktívna účasť na verejných pozorovaniach.

Aktuálne sú v činnosti dva krúžky – pre mladších a starších žiakov.

Počet stretnutí: 33

Priemerná účasť: 5

Zodpovední / Vedúci krúžku: R. Kolivošková, R. Tomčík

4. PROGRAMOVÁ TVORBA

Programová tvorba je v podmienkach HaP základným prostriedkom pre účelné a efektívne fungovanie tak v poznávacej sfére ako aj kultúrnej.

Napĺňanie tejto úlohy je prejavované uvedením piatich programových noviniek v ponuke vzdelávacích programov v planetáriu:

a) Olymp v časoch antiky - seriál

Štvordielny seriál je využívaný v jednotlivých dieloch ako predprogram k seriálu o poznávaní nočnej oblohy v rámci jednotlivých ročných období:

- Olympskí bohovia k Jarnej oblohe
- Olympské bohyne k Letnej oblohe
- Veľkí synovia veľkých otcov k Jesennej oblohe
- Jablko sváru a Trójska vojna k Zimnej oblohe

Pôvodne krátke sezónne doplnkové programy sú aktuálne zaradené do ponuky večerných programov v planetáriu. Vo výsledku sa prejavuje aj žánrová pestrosť, kedy fantastická sféra vnímania oblohy predchádza racionálnej forme poznávania vesmíru. Predprogramy sú komentované titulkami, primárne sú zamerané na vnímanie obrazov a hudby.

b) Od Veľkého tresku k oblohe nad nami

Požiadavka verejnosti a študentov umiestniť pod umelú hviezdnu oblohu aj témy, ktoré pojednávajú, vzhľadom na pozemskú fyziku, o bezprecedentných daniach vo vesmíre, sa premietla do tvorby krátkeho predprogramu k titulu Obloha nad nami.

c) rozpracovanie nového titulu vo hviezdnej sále – **Reč hviezd** a obnovenie verzie **Rozprávania horára Jedličku**

5. PREHLAD POPULARIZAČNO – VZDELÁVACÍCH A KULTÚRNYCH PODUJATÍ ZA ROK 2025

Činnosť		Počet	Účasť
ZÁKLADNÉ PODUJATIA A INÉ		640	22 404
	1.1 Základné podujatia - planetárium (v režime: denné, pravidelné a sezónne)	558	19 805
Organizované	Exkurzie	412	14 364
Verejnoscť	Rozprávkové sobotňajšie dopoludnia	44	2 047
	HpHO	21	492
	Náučné večerné programy	23	471
Kombinované	Prázdniny - spolu	58	2 431
Verejnoscť	1.2 Základné podujatia - pozorovania (v režime: pravidelné a sezónne)	13	357
Verejnoscť	Pozorovania - pravidelné	11	213
	Pozorovania - iné: Úplné zatmenie Mesiaca	1	137
	Solárne dni /aj pre zúčast. školy	0	0
	Hodina Zeme	1	7
Verejnoscť	2.1 Iné podujatia - planetárium - cyklické	5	367
	Valentín v planetáriu	3	129
	Deň hvezdárni a planetárií	1	218
	Deň detí s astronómiou	0	0
	Noc na hvezdárni	1	20
Verejnoscť	2.2 Iné cyklické podujatia	9	602
	Kúzelná fyzika	3	185
	Deň Zeme	0	0
	Predn. /Svet. Deň LaK – Kozmonautika včera, ...	1	15
	Predn. /Týž. VaT – A. Einstein, ..	1	12
	Svet očami prešovských turistov	4	390
	3. Iné podujatia	48	1530
Organizované	<u>Súťaže</u>		
	3.1 Súťaž vedomostná (ČVOH)	9	264
	3.2 Súťaž – výtvarná (VOD)	1	1 014
	3.3 Súťaž – astronomická olympiáda	1	8
	3.4 Výstavy	3	-
	3.5 Krúžky	33	229
	3.6 Seminár pre učiteľov	1	15
	3.7 EarthCam - workshop	0	0

Tabuľka č. 1

II. Metodická a poradenská činnost, služby, propagácia a informovanie verejnosti

Metodická činnosť je organizáciou vnímaná jako záväzok, vyplývajúci z tradičného pôsobenia v minulosti, ako aj potreba podporovať astronomické vzdelávanie v čase, kedy sa mnohé astronomické témy vytratil z prostredia školského vzdelávania.

Metodiku vo forme metodických materiálov sme v roku 2025 ako tému začali oživovať prostredníctvom príspevkov na metodickej porade v Piešťanoch a na seminári pre učiteľov a vedúcich prírodovedných krúžkov (M. Kamenec). Cieľom je oslovenie pre širšiu spoluprácu, ktorá by viedla k vydávaniu moderných a aktuálnych pracovných materiálov.

Uskutočnenie tohoto cieľa by sa malo premietnuť v bohatšej edičnej činnosti venovanej školám.

a) priebežne vykonávaná činnosť v oblasti metodickej a poradenskej s odkazom aj na konzultačnú činnosť pri písaní bakalárskych prác.

Realizácia: M. Kamenec

b) Výkon poradenskej činnosti v oblasti manipulácie a využívania prenosných teleskopov.

Služby sú priebežne požadované a poskytované.

Realizácia: R. Tomčík

c) Konzultačné služby na webovej stránke, na sociálnych sieťach a telefonicky pri objasňovaní a pomenúvaní aktuálnych javov, úkazov a dejov na oblohe.

Realizácia: Útvar odborných činností - ÚOČ

d) Pokračovanie v štruktúrovaní novej webovej stránky

Jedná sa o kontinuálnu úlohu plnenú v rozsahu informácií a obrazového dotvorenia nášho webového sídla.

Príklady za rok 2024: vymedzenie na hlavnej stránke: Oznamy a upozornenia, Keď obloha zaujme (dianie na oblohe), Koordinátor PPA – nový inštitút pre edukačnú a záujmovú sféru a Fotogaléria (zo života HaP)

V roku 2025 sme širšiu štruktúru webu HaP podporili novou rubrikou v časti HaP aktuálne – Z planetária rovno k farbičkám. Tu oceňujeme spätnú väzbu predovšetkým žiakov MŠ na pobyt u nás – a to zverejnením obrázkov, ktoré nám škôlky občas zasielajú.

Dizajn a obsah: V. Kolivoška

6. EDIČNÁ ČINNOSŤ A PONUKA PREVZATÝCH MATERIÁLOV

6.1 Nové materiály

6.1.2 Vlastná edícia – v roku 2025 organizácia nevydala žiaden nový autorizovaný materiál.

6.1.3 Účasť na vydaniach – na základe prizvania do spolupráce organizácia jednorázovo inzerovala svoje pôsobenie v textovej a obrazovej forme v magazíne Detskej historickej železničky v Košiciach.

6.2 Tradičné:

a) *Astronomický informátor* – 1,2,3,4,5 a 6/25

Periodikum určené pre verejnosť, zasielané členom Slovenskej astronomickej spoločnosti informuje v rozsahu dvoch mesiacov o programovej ponuke HaP a o dianí na oblohe.

Realizácia: R. Kolivošková, R. Tomčík

b) Na základe vlastných pozorovaní a s príspevím 15 pozorovacích staníc (po jednej aj z ČR a Poľska) sme spracovali a vydali materiál o priebežnom stave slnečnej fotosféry v podobe *Bulletinu o pozorovaní Slnka na Slovensku za rok 2024* v náklade 45 kusov.

Tento materiál je zverejnený na webovej stránke HaP.

Realizácia: R. Tomčík

c) Záujem verejnosti podmienil dotlač vlastných materiálov:

Prílohy k programom: *(Jarná obloha, Letná obloha, Jesenná obloha, Zimná obloha a Obloha nad nami), Deň a noc, Doplnovačky pre každého, Astronomické hlavolamy, Kozmické hlavolamy, CD Vesmírne otázky, omaľovánka Vesmírne otázky, Ďalekohľad – pomôcka na pozorovanie oblohy, Slniečne hodiny, Obloha 2025, Obloha 2026,*

Magnetky HaP: 500 ks, Alžbetkin vesmír: 1 000 ks.

Zodpovedná: D. Kahanovská

Podporné činnosti: G. Némethiová, K. Sabolová, R. Kolivošková

d) Priebežne, podľa finančných možností, sa v súlade s plánom dopĺňala literatúra do odbornej knižnice HaP a nakupoval metodický materiál, *Astronomická ročenka, Astronomický kalendár, Vymaľuj si súhvezdia, Svet súhvezdí, plagáty – Vesmír, Planéty slnečnej sústavy, Otáčava mapa hviezdnej oblohy, Všetko čo je dobré vedieť o vesmíre, Turistická známka.* Zodpovedná: D. Kahanovská

Podporné činnosti: G. Némethiová, K. Sabolová, R. Kolivošková

7. PROJEKTY

Názov projektu: *Modernizácia digitálnej časti projekcie planetária*

Projekt bol podaný na Fond na podporu umenia v rámci Mimoriadnej výzvy č. 1/2025 v programe: Menšia kultúrna infraštruktúra. Projekt bol podporený NFP vo výške 18 000,00 €. Celkový náklad na projekt s podporu zriaďovateľa bol vo výške 22 647,60 €.

Výstup:

Projekt „Modernizácia digitálnej časti projekcie planetária“ je pokračovanie resp. rozširovanie digitálneho obrazu v podmienkach hviezdnej sály, ktorý sa u nás začal využívať od roku 2020.

Ide o hybridnú formu projekcie, kedy sa do analógového obrazu hviezdnej oblohy vkladá statická alebo pohyblivá forma digitálneho zobrazenia. Uplatnenie tejto technológie napomáha udržať vitálne schopnosti klasickej projekcie hviezd, ktorá stále oslovuje návštevníkov v širokých intenciách vzdelávania aj kultúrneho využitia.

Práca s novým systémom digitálneho obrazu podporuje sofistikované formy prezentácie a priaznivo pôsobí na dynamiku programovej tvorby.

Z poskytnutých prostriedkov boli zakúpené tri kusy vysokokontrastných projektorov a riadiaci počítač. Nový systém zobrazovania bol uvedený do prevádzky od 1. januára 2026.

8. SPOLUPRÁCA S INÝMI SUBJEKTMI

a) *V sieti astronomických zariadení na Slovensku s dôrazom na pozíciu SÚH v Hurbanove*

Predovšetkým koordinácia pri niektorých druhoch akcií a aktivít (Deň hviezdárni a planetárií, súťaže).

b) *Mládežnícke observatórium v Niepolomiciach v Poľsku (od roku 2005)*

Aj pri dlhodobu pretrvávajúcích výborných vzťahoch s partnermi sú aktuálne kontakty utlmené.

Organizácia: R. Kolivošková

- c) *Katedra fyziky, matematiky a techniky FHaPV Prešovskej univerzity (zmluva od roku 2009).*
Aktívna spolupráca v oblasti tvorby a prípravy seminára pre učiteľov, klubovej činnosti a pod.
- d) *SAS pri SAV*
Služby členom prešovskej pobočky astronomickej spoločnosti (prednášky, návštevy iných pracovísk)
Aktuálne v roku 2025 došlo k dohode o spoločnej organizácii prednáškových foriem, a to za účelom efektívneho využívania prostriedkov v prípade menej navštevovaných podujatí.
Organizácia: R. Kolivošková
- e) *Klub prešovských turistov – zmluvne dohodnutá spolupráca pre širšie zdieľanie zážitkov z cestovania, aj z profesionálnych turistických výstupov po svete vo forme spravidla štyroch večerných vystúpení v priestoroch HaP.*
- f) *Stredná odborná škola podnikania v Prešove (zmluva od roku 2011)*
Aktuálne bez aktivít.
Organizácia: riaditeľ
- g) *Stredná odborná škola Košická v Prešove (zmluva od roku 2014)*
Vystavovanie prác študentov.
Organizácia: V. Kolivoška
- h) *Tromf Banská Bystrica – predajca optickej techniky a príslušenstva (od roku 2004)*
Pôvodne priebežne podľa záujmu verejnosti poskytované poradenstvo v rámci dostupnosti pozorovacieho vybavenia.
Aktuálne iba v obmedzenej forme pre vypustenie predaja z pozorovateľskej sféry ponuky.
Realizácia: R. Tomčík,
- i) *Európske solárne dni – koordinátor aktivít na podporu využívania solárnej energie*
Registrácia a následná propagácia akcie prostredníctvom poskytnutých materiálov a predmetov.
Realizácia: R. Tomčík,
- j) *Národný týždeň manželstva – iniciatíva na podporu manželstva*
viď. 6. Iné akcie

Spoluprácu s inými subjektmi praktizujeme aj v mediálnej oblasti, kde prostredníctvom podstránky Kultúra v kraji zverejňujeme plánované aktivity, nám doručené vo forme elektronických plagátov. Jedná sa predovšetkým o akcie PSK, organizácie PSK a mesta Prešov a niektoré spriaznené inštitúcie (Sklad soli pod Technickým múzeom v Košiciach).

B/ ODBORNO – POZOROVATEĽSKÁ A TECHNICKÁ ČINNOSŤ

Odborno – pozorovateľská činnosť v našej organizácii nadväzuje na dlhodobú históriu predovšetkým slnečných odborných pozorovaní užitočná platforma sa uplatňuje pre oblasť popularizácie astronómie.

Cieľom našej práce v roku 2025 bolo splnenie úloh v odborno-pozorovateľskej oblasti a uspokojiť nároky a pretrvávajúci záujem verejnosti o bezprostrednú účasť na pozorovaniach oblohy.

V technickej sfére práce je tu štandardná potreba zabezpečovať a modernizovať vybavenie organizácie, využívané v rôznych oblastiach jej pôsobenia.

1. Oblasť slnečného výskumu

a) Pravidelné zakresľovanie slnečnej fotosféry s následným vyhodnotením kresby a spracovaním z hľadiska aktivity až po stupeň jednotlivých relatívnych čísel.

Termín: priebežne denne

Realizovali: R. Tomčík, R. Kolivošková, R. Novysedlák

b) Pravidelné mesačné vyhodnotenie slnečnej aktivity do protokolov a ich zaslanie do medzinárodných centier v Bruseli a Sezimovom Ústí.

Termín: priebežne mesačne - do dvoch dní nasledujúceho mesiaca

Realizoval: R. Tomčík

c) Z pozície celoslovenského koordinátora pravidelný mesačný zber a spracovanie dát za účelom vydávania každoročného periodika – Slnečný bulletin 2024

Termín: priebežne, na základe požiadavky správy siete

Realizoval: R. Tomčík

e) Digitalizácia slnečných zákresov a aktualizácia centrálnej databázy

Termín: priebežne

Poverený: R. Novysedlák

Zodp.: Mgr. R. Tomčík

Organizácia prevádzkuje on-line aplikáciu na webovej stránke – Aktuálne relatívne číslo (RaF). Na jej základe prebieha okamžité a nepretržité uverejňovanie napozorovaného aktuálneho relatívneho čísla ® a počtu fakulových polí (F) zo siete pozorovacích staníc.

2. Ďalšia odborná činnosť

- **a)** V závislosti na astronomických podmienkach tvorba náplne a výkon **verejných pozorovaní Mesiaca, planét a objektov Messierovho katalógu.**
- Štandardná činnosť: priebežne 2 – krát za mesiac
- Realizácia: R. Tomčík, R. Novysedlák, M. Kamenec
-
- **b)** Včasné reagovanie na výskyt **mimoriadnych astronomických úkazov** ako sú zatmenia Slnka a Mesiaca, kométy príp. novy formou mimoriadnych pozorovaní a zverejnením pripravovaných aktivít.
- Zodpovedný: Mgr. R. Tomčík
- Podporné činnosti: R. Novysedlák

- **c)** V súvislosti s modernizáciou pozorovacieho vybavenia organizácie realizovať **fotografické snímkovania oblohy**, resp. objektov a úkazov.
 - Termín: priebežne, v závislosti od pozorovacích možností.
 - Úloha nebola plnená.
 - Zodpovedný: R. Tomčík
- **d)** Vykonávanie odborných pozorovaní na základe spolupráce
- Jedná sa o prácu na pozorovateľni na Kolonickom sedle s cieľom využiť potenciál hvezdárne, umiestnenej v parku tmavej oblohy a za asistencie aktívnych partnerských subjektov tamojšieho pracoviska (Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach, Slovenský zväz astronómov a p.)
- Realizácia: M. Kamenec

3. Technická činnosť

a) Správa počítačovej siete a webovej stránky

- kompletný servis vrátane priebežného zálohovania dát dôležitých pre činnosť jednotlivých oddelení organizácie
- umiestňovanie na web textov a obrazového materiálu v kontexte s činnosťou HaP

Nová úloha – poverenie na správu PC v zmysle predpísanej kybernetickej ochrany.

Úlohy priebežne plnené.

Realizácia: R. Šankvalier

b) Propagácia a archivovanie

- vykonávanie fotografických, filmových a zvukových záznamov o činnosti organizácie v priebehu roka, systematické a priebežné triedenie materiálu.

V prípade prednášok a výstavy VOD je spracovaný materiál umiestňovaný na server a do priestoru webovej stránky organizácie.

Úloha priebežne plnená.

Realizácia: R. Tomčík , R. Novysedlák, R. Šankvalier

c) Rozšírenie digitálnej projekcie

vo hviezdne sále planetária je benefitom poskytnutého NFP. Bola vykonaná dispozičná úprava a rozšírená elektroinštalácia pre umiestnenie novej sady troch dataprojektorov.

Nový štýl práce s digitálnym obrazom umožňuje tabletom vybavený dataprojektor, umiestnený v prednáškovej sieni.

4. Služby pre verejnosť

a) Výkon poradenskej činnosti v oblasti manipulácie a využívania prenosných teleskopov.

Služby sú priebežne požadované a poskytované.

Realizácia: R. Tomčík

B) Nastavovanie barometrov a poskytovanie údajov týkajúcich sa aktuálneho tlaku vzduchu.

Realizácia: Mgr. R. Tomčík

c) Spolupráca na SOČ.

Pre: Miroslav Zayonc, Lipany - pozorovanie premennej hviezdy V523 Cas a konštrukcia svetelnej krivky.

Realizácia: M. Kamenec

Spracoval: V. Kolivoška

C/ TECHNICKO – HOSPODÁRSKA ČINNOSŤ

Aktivity vykonávané v tejto oblasti podmieňujú riadne fungovanie organizácie v zmysle zabezpečenia optimálnych technických a organizačných podmienok a s dôrazom na dodržiavanie zákonnosti prevádzky.

1. Priebežne boli plnené úlohy pre zabezpečenie:

- a) **základných prevádzkových podmienok vybraných technických zariadení** – kotolne a doregulačnej stanice plynu. Jedná sa o postupy a činnosti v súlade s prevádzkovým poriadkom pre obsluhu plynových zariadení.
 - b) **zákonnosti prevádzky vybraných technických zariadení** - odborných prehliadok, skúšok a revízií na zariadeniach, ktorých prevádzkovanie upravujú príslušné technické a právne normy, vrátane požiarnej bezpečnosti.
 -
 - c) **zákonnosti v oblasti ochrany zdravia, bezpečnosti a požiarnej bezpečnosti.**
Organizácia prostredníctvom externého dodávateľa zabezpečovala povinné školenia pracovníkov a dozorovanie nad technickým zariadením a vybavením
 - d) **prevádzky služobného motorového vozidla**
 -
 - e) **organizácie a údržby priestorov, ich zariadenia a vybavenia.**
 - f) **údržby areálu organizácie** vykonávaním sezónnych a priebežných prác.
 - g) **likvidácie nefunkčných zariadení** a opotrebovaného materiálu v súlade s platnou legislatívou. V prípade vyradeného spotrebného materiálu a vyradeného majetku v nadväznosti na stanovisko inventarizačnej komisie.
Odpad, materiál a predmety určené na likvidáciu prechádzajú separáciou.
- Úlohy splnené v celom rozsahu požiadaviek.

Nad rámec uvedených úloh organizácia bola nútená riešiť hygienicko – zdravotný problém, spôsobený prenikaním technických plynov do vnútorných priestorov budovy. Aktuálne, na základe oznámenia možnosti akútneho zdravotného ohrozenia, situáciu rieši kontrolné chemické laboratórium CO - v budove sú umiestnené monitorovacie prostriedky.

2. Ďalšie (jednorázové) úlohy v tejto oblasti :

- OPRAVY – MODERNIZÁCIA - ÚDRŽBA

- Areál: výrez stromov - externe bola z bezpečnostných dôvodov z pozemku odstránená stromová drevina a výškovo upravený ďalší stromový porast,
- Areál – zhotovenie hmyzieho hotela, ideovo (a dizajnovy) zapracovaného do oddychovej zóny pre návštevníkov,
- Areál – oprava kanálového podlažia a výmena prasknutého kanálového veka – ext.,
- Areál – uloženie nového asfaltu pri vjazde – ext.,
- Budova: nahradená časť obkladu v dôsledku vydutia a odpadávania pôvodného (severná stena pri vstupe),

- Budova: umiestnenie sieťového prekrytia odvetrávaného obkladu v dôsledku narušenej statiky osadenia v nosnej štruktúre,
- Budova – kompletne umytie fasády, okná – ext.,
- Kupola planetária – základné čiastkové ošetrovanie náterom,
- Práčovňa – výmena ventilu na práčke,
- Terasa – kompletne asfaltové ošetrovanie atiky proti zatekaniu,
- Vnútorne zariadenie: opravy nábytku (zásuvky, stoličky) , výroba poličiek , opravy omietok a maľovky , ošetrovanie dverových prahov.

- MODERNIZÁCIA /NÁKUP – DOVYBAVENIE PRIESTOROV, TECHNIKY A
NÁRADIA -

- Technika – nákup dataprojektora s ovládaním pomocou tabletu – na prácu s obrazom v prednáškovej sieni.
 - Technika – obstaranie novej sady troch dataprojektorov s PC na rozšírenie digitálneho obrazu v planetáriu.
- Zodpovední: Mgr. V. Kolivoška, Ing. K. Sabolová

Spracoval: Mgr. Viliam Kolivoška

D) ROZBOR HOSPODÁRENIA

1. PRÍJMY ORGANIZÁCIE

Rozpočet organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov schváleného rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja na rok 2025 a na základe uznesenia zo 17. zasadnutia Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja č. 558/2024 zo dňa 9. decembra 2024 boli pre našu organizáciu určené bežné príjmy vo výške 50 000 Eur.

Rozpis schváleného rozpočtu na rok 2025 bol realizovaný rozpočtovým opatrením č. 181/SR/K/BV/2025 zo dňa 8.1.2025.

Rozpočtové presuny a úpravy medzi položkami jednotlivých kategórií boli realizované podľa skutočných potrieb organizácie.

Príjmy k 31. decembru 2025

Štruktúra príjmov, ktoré organizácia dosiahla k 31. decembru 2025 je nasledovná:

Príjmy	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie rozpočtu v %
ZF 46	50 000	50 000	65 657,45	131,25
ZF 111 UH	0	2 156	2 155,71	99,99
ZF 11H FU	0	18 000	18 000,00	100,00
SPOLU	50 000	70 156	85 813,16	122,32

Príjmy z vlastných zdrojov sú pre našu organizáciu ťažko ovplyvniteľné, nakoľko závisia od návštevnosti školských skupín a jednotlivcov. Skutočná výška príjmov za rok 2025 predstavuje 128,93 % z plánovaného rozpočtu na rok 2025.

Položka so zdrojom financovania 46 obsahuje aj tieto príjmy: náhrady z poistného plnenia – krádež smetnej nádoby, príjem z dobropisov – preplatok plynu za rok 2024, vrátky, ktoré zahŕňajú zahŕňajú zúčtovanie finančných prostriedkov poskytnutých na stravu zamestnancom v decembri 2024 ako zálohu na január 2025, príjem z ročného zúčtovania zdravotného poistenia – preplatok za zamestnávateľa a iné nedaňové príjmy – úhrada predpísanej škody.

223 – Príjem za platby za tovar a poskytnuté služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
ZF 46	50 000	50 000	64 465,00
SPOLU	50 000	50 000	64 465,00

Príjem za platby za tovar a poskytnuté služby predstavuje platby za vstupné a predaj metodického materiálu.

292 – Ostatné príjmy

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
ZF 46	0	0	1 192,45
SPOLU	0	0	1 192,45

Ostatné príjmy zahŕňajú:

- náhrady z poistného plnenia – krádež smetnej nádoby vo výške 33,03 Eur
- príjem z dobropisov – preplatok plynu za rok 2024 vo výške 799,76 Eur
- vrátky v celkovej výške 357,31 Eur
zahŕňajú zúčtovanie finančných prostriedkov poskytnutých na stravu zamestnancom v decembri 2024 ako zálohu na január 2025 a príjem z ročného zúčtovania zdravotného poistenia – preplatok za zamestnávateľa
- iné nedaňové príjmy – úhrada predpísanej škody vo výške 2,35 Eur

312 – Transfery bežné v rámci verejnej sféry

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
ZF 111 UH	0	2 156	2 155,71
ZF 11H FU	0	1 500	1 500,00
SPOLU	0	3 656	3 655,71

Bežný transfer zo štátneho rozpočtu predstavuje:

- prijatie finančného príspevku od Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove na zabezpečenie vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“ v celkovej výške 1 290,00 Eur,
- prijatie finančného príspevku od Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove na zabezpečenie výtvarnej súťaže „Vesmír očami detí“ vo výške 865,71 Eur,
- prijaté finančné prostriedky z Fondu na podporu umenia na realizáciu Projektu s názvom „Modernizácia digitálnej časti projekcie planetária“ na základe podania žiadosti v rámci Výzvy č. 101/2025 vo výške 1 500 Eur.

-

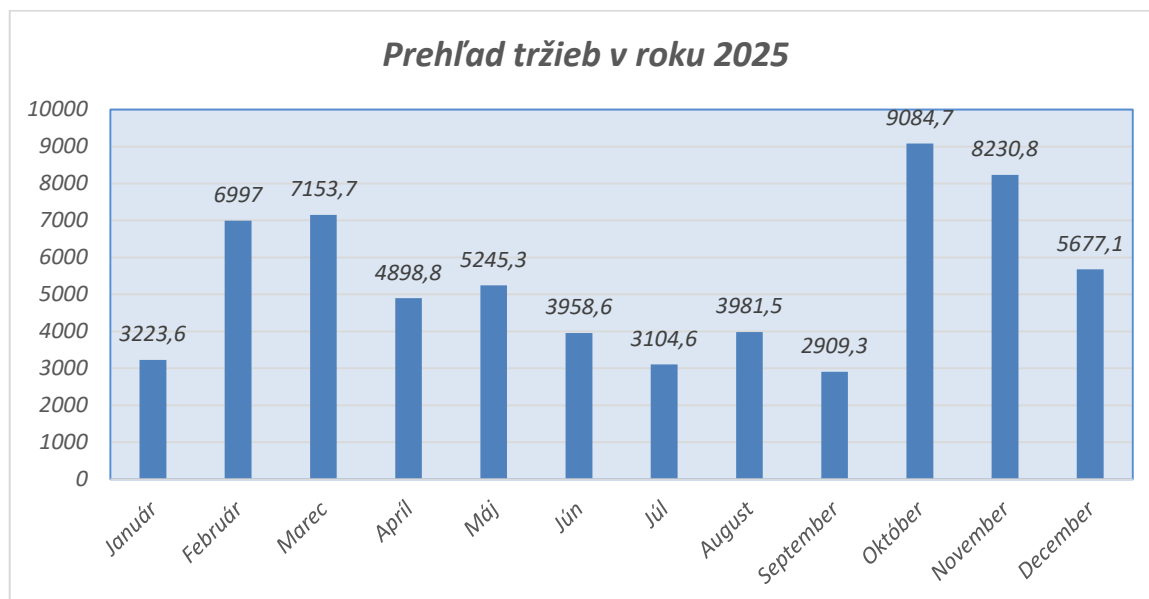
322 – Transfery kapitálové v rámci verejnej sféry

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
ZF 11H FU	0	16 500	16 500
SPOLU	0	16 500	16 500

Kapitálový transfer zo štátneho rozpočtu predstavuje:

- prijaté finančné prostriedky z Fondu na podporu umenia na realizáciu Projektu s názvom „Modernizácia digitálnej časti projekcie planetária“ na základe podania žiadosti v rámci Výzvy č. 101/2025 vo výške 16 500 Eur.

Eur

Príjmy z iných zdrojov

- Slovenská ústredná hvezdáreň v Hurbanove nám v rámci finančnej podpory Ministerstva kultúry Slovenskej republiky poskytla finančné prostriedky na zabezpečenie vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“ v celkovej výške 1 290,00 Eur a finančná čiastka vo výške 865,71 Eur bola poskytnutá na zabezpečenie výtvarnej súťaže „Vesmír očami detí“.
- V roku 2025 bola organizácii schválená dotácia, v celkovej výške 18 000 Eur, z Fondu na podporu umenia, v rámci Výzvy 101/2025 na modernizáciu, skvalitnenie a obnovu technického vybavenia planetária. Finančné prostriedky boli poskytnuté na úhradu bežných a kapitálových výdavkov na realizáciu Projektu s názvom: Modernizácia digitálnej časti projekcie planetária.

2. VÝDAVKY ORGANIZÁCIE

Rozpočet organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja na rok 2025 a na základe uznesenia č. 558/2024 zo 17. zasadnutia Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja zo dňa 9. decembra 2024 boli pre našu organizáciu určené:

- bežné výdavky vo výške 271 000 Eur, z toho so ZF 41 vo výške 221 000 Eur a so ZF 46 vo výške 50 000 Eur.

V priebehu roka 2025 schválené záväzné ukazovatele boli upravené nasledovne:

- rozpočtové opatrenie č. 1519/12/K/BV/2025 zo dňa 2.6.2025 – účelová
 - dotácia – vyplatenie odmeny 800 Eur + odvody:
 - rozpočtová kategória 610 + 8 056 Eur
 - rozpočtová kategória 620 + 2 916 Eur
 -
- rozpočtové opatrenie č. 1842/13/K/BV/2025 zo dňa 13.6.2024 – účelová
 - dotácia - rekreačný príspevok + 924 Eur

- rozpočtové opatrenie č. 1850/13/K/BV/2025 zo dňa 13.5.2024 – SRP poskytnuté Slovenskou ústrednou hviezdárňou na realizáciu vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“
 - - bežné príjmy ZF 111 + 1 290 Eur
 - - bežné výdavky ZF 111 + 1 290 Eur
 -
- rozpočtové opatrenie č. 2593/15/K/BV/2025 zo dňa 30.7.2025 – SRP
 - poskytnuté zo SUH Hurbanovo na zabezpečenie okresného kola
 - výtvarnej súťaže „Vesmír očami detí“
 - bežné príjmy ZF 111 + 866 Eur
 - bežné výdavky ZF 111 + 866 Eur
 -
- rozpočtové opatrenie č. 3604/21/K/BV/2025 zo dňa 20.10.2025 – účelová
 - dotácia na zabezpečenie budovy na ochranu pred padajúcim obkladom
 - a návrh statického riešenia +1 230 Eur
 -
- rozpočtové opatrenie č. 4377/15/K/BV/2025 zo dňa 18.11.2025
 - – projekt z FnPU – Modernizácia digitálnej časti planetária
 - uzn. Z PSK č. 7/PSK/2025 (kapitálové výdavky) 4 800 Eur
- rozpočtové opatrenie č. 4657/28/K/BV/2025 zo dňa 8.12.2025
 - – hmotná zainteresovanosť zamestnancov
 - rozpočtová kategória 610 + 3 000 Eur
 - rozpočtová kategória 620 + 1 079 Eur
 -
- rozpočtové opatrenie č. 4633/27/K/BV/2025 zo dňa 8.12.2025 – SRP
 - poskytnuté z Fondu na podporu umenia na financovanie projektu
 - „Modernizácia digitálnej časti planetária“
 - bežné príjmy ZF 11H + 1 500 Eur
 - bežné výdavky ZF 11H + 1 500 Eur
 -
- rozpočtové opatrenie č. 4910/17/K/BV/2025 zo dňa 10.12.2025
 - – Projekt z FnPU - finančné prostriedky poskytnuté z Fondu na podporu umenia – „Modernizácia digitálnej časti planetária
 - kapitálové príjmy ZF 11H 16 500 Eur
 - kapitálové výdavky ZF 11H 16 500 Eur
 -
- rozpočtové opatrenie č. 4946/30/K/BV/2025 zo dňa 11.12.2025 – účelová
 - dotácia na vyplatenie odmeny 800 Eur v zmysle uznesenia vlády SR +
 - odvody – vrátka -
 - 1 172 Eur
 -
- rozpočtové opatrenie č. 5158/31/K/BV/2025 zo dňa 18.12.2025
 - – účelová dotácia – rekreačný príspevok + 275 Eur

- rozpočtové opatrenie č. 5297/32/K/BV/2025 zo dňa 19.12.2025
 - účelová dotácia – rekreačný príspevok +269 Eur
 - účelová
 -
- rozpočtové opatrenie č. 4817/99-5/K/BV/2025 zo dňa 11.12.2025 – zrušenie
 - viazania finančných prostriedkov na zdroji financovania 41 v rámci
 - ekonomických kategórií 610, 620, 630, 640 a položky 632001
 -

Rozpočtové presuny a úpravy v rámci rozpočtových kategórií boli realizované podľa skutočných potrieb organizácie.

Pridelená dotácia Prešovského samosprávneho kraja v roku 2025 predstavuje čiastku 292 077,15 Eur. Z toho na bežné výdavky bolo pridelených 277 776,95 Eur a 4 500 Eur na kapitálové výdavky. Čerpanie pridenej dotácie bolo nasledovné:

Výdavky	Pridelená dotácia	Použitie dotácie	Čerpanie dotácie v %
ZF 41	232 276,95	230 753,74	99,34
ZF 46	50 000,00	50 000,00	100,00
ZF 111 (odmeny)	9 800,20	9 800,20	100,00
SPOLU	292 077,15	290 553,94	99,48

2.1 Bežné výdavky

Štruktúra bežných výdavkov, ktoré organizácia vyčerpala k 31. decembru 2025 je nasledovná:

Výdavky	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Čerpanie rozpočtu v %
ZF 41	221 000	232 577	230 753,74	99,22
ZF 46	50 000	50 000	50 000,00	100,00
ZF 111	0	11 956	11 955,91	100,00
ZF 11H	0	18 000	18 000,00	100,00
SPOLU	271 000	312 533	310 709,65	99,42

610 – Výdavky na mzdy

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	144 000	155 644	155 642,48
ZF 41	94 000	98 390	98 388,48
ZF 46	50 000	50 000	50 000,00
ZF 111	0	7 254	7 254,00

K 31.12.2025 bolo v organizácii zamestnaných 9 zamestnancov na hlavný pracovný pomer, z toho 2 zamestnanci na kratší pracovný čas - poberatelia invalidného dôchodku.

Dosiahnuté vzdelanie zamestnancov:

- 4 zamestnanci - vysokoškolské vzdelanie 2. stupňa (3 odborní pracovníci a 1 ekonomický pracovník),
- 3 zamestnanci – úplné stredoškolské vzdelanie + pomaturitné štúdium astronómie (2 odborní pracovníci a 1 technicko-hospodársky pracovník)
- 2 zamestnanci – úplné stredoškolské vzdelanie (2 technicko-hospodárski pracovníci).

Odmeňovanie zamestnancov sa uskutočňuje na základe zákona č. 553/2003 Z. z. pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov:

- 5 zamestnanci sú odmeňovaní podľa základnej stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme zvýšených o 5 %,
- 4 zamestnanci sú odmeňovaní podľa základnej stupnice platových taríf zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

Za účelom efektívneho využívania mzdových prostriedkov sa v organizácii uplatňujú kumulované funkcie zamestnancov. Priemerná mzda v roku 2025 predstavovala 1 441,44 Eur.

Výdavky podľa podpoložiek:

- tarifné platy 112 210,12 Eur
- osobné príplatky 18 049,57 Eur
- ostatné príplatky 5 498,79 Eur
- odmeny 19 884,00 Eur

620 – Poistné a príspevok zamestnávateľa

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	55 000	58 022	57 743,16
ZF 41	55 000	55 476	55 196,96
ZF 111	0	2 546	2 546,20

Výdavky podľa podpoložiek:

- zdravotné poistenie 16 584,03 Eur
- sociálne poistenie 38 919,24 Eur
- príspevok na DDS 2 239,89 Eur

Zamestnávateľ prispieva svojim zamestnancom na doplnkové dôchodkové sporenie (DDS) 2 % z objemu zúčtovaných platov pre jedného pracovníka na jeden mesiac.

630 – Výdavky na tovary a služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	64 000	68 998	67 756,40
ZF 41	64 000	65 342	64 100,69
ZF 111	0	2 156	2 155,71
ZF 11H	0	1 500	1 500,00

Výdavky na tovary a služby rozpísané podľa jednotlivých položiek:

631-Cestovné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	500	742	741,50
ZF 41	500	742	741,50

Za sledované obdobie roka zamestnanci organizácie uskutočnili sedem tuzemských služobných ciest – pracovné stretnutie organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti Prešovského samosprávneho kraja, odbor financií v Tatranskej Lesnej, Meteorická expedícia „Padajúca hviezda lebo meteor?“ v Hvezdárni Roztoky, porada riaditeľov a metodický seminár, Festival filmov – Astrofestival v Piešťanoch, pozorovacia činnosť v Astronomickom observatóriu na Kolonickom sedle, Kolos 2025 – medzinárodná konferencia o výskume premenných hviezd a Konferencia pri príležitosti 15. výročia založenia parku tmavej oblohy Poloniny v Zemplínskych Hámroch.

V roku 2025 bola uskutočnená jedna zahraničná pracovná cesta do Českej republiky. Účast odborného pracovníka na 4. setkání pozorovatelů Slunce – pracovné stretnutie členov a koordinátorov siete pozorovateľov slnečnej fotosféry z ČR a SR vo Valašskom Meziříčí.

Výdavky podľa podpoložiek:

- tuzemské cestovné náhrady 551,50 Eur
- zahraničné cestovné náhrady 190,00 Eur

632-Energie a komunikačné poplatky

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	24 800	20 965	20 737,70
ZF 41	24 800	20 965	20 737,70

Výdavky na energie zahŕňajú spotrebu elektrickej energie, zemného plynu a vody. Výdavky sú vynaložené hlavne na vykurovanie budovy plynom a na elektrickú energiu vzhľadom na veľký počet prístrojov a zariadení, ktoré sú nevyhnutné pre prevádzku organizácie. Organizácia využíva úsporné opatrenia na zníženie energetickej náročnosti prevádzky budovy.

Výdavky na poštové služby tvoria poplatky za poštové a kuriérske služby.

Výdavky na komunikačnú infraštruktúru tvoria poplatky za internet, výdavky na webhosting (e-mail), registráciu domény a VUC NET.

Výdavky na telekomunikačné služby tvoria telefónne poplatky za pevnú linku s DSL prípojkou a za mobilný telefón.

Slovenský plynárenský priemysel stanovil splátkový kalendár na rok 2025 v celkovej výške 12 312 Eur. Za vykurovaciu sezónu 2024 nám bol vyúčtovaný preplatok vo výške 799,76 Eur.

Výdavky podľa podpoložiek:

- elektrická energia a plyn 15 747,38 Eur (75,94 % z RK 632)
- vodné a stočné 1 884,73 Eur
- poštovné 509,00 Eur
- komunikačná infraštruktúra 2 253,06 Eur
- telekomunikačné služby 343,53 Eur

633-Materiál

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	9 100	11 067	10 782,10
ZF 41	9 100	9 567	9 282,10
ZF 111	0	1 500	1 500,00

Výdavky na materiál zahŕňajú nákup kancelárskych, čistiacich a dezinfekčných potrieb, nákup fotografického materiálu, nákup kníh do odbornej knižnice organizácie, nákup časopisov a metodického materiálu, nákup benzínu do kosačky, nákup drobného materiálu na opravy a nákup drobného hmotného a nehmotného majetku.

Výdavky podľa podpoložiek:

• nákup výpočtovej techniky	398,00 Eur
• nákup prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení	3 561,49 Eur
• všeobecný materiál	2 410,88 Eur
• knihy, časopisy, nákup metodického materiálu	3 656,12 Eur
• nákup pracovných prostriedkov	404,92 Eur
• softvér	75,88 Eur
• palivá ako zdroj energie	16,35 Eur
• reprezentačné	258,46 Eur

V priebehu roka 2025 organizácia zakúpila:

- záložný zdroj 3 ks,
- stolová doska,
- črepník okrúhly,
- živý kvet 3 ks,
- kontajner plastový 50 l na zachytávanie vody 2 ks,
- mikrovlnná rúra,
- zvuková karta,
- dátumovka,
- vrtáky,
- klávesnica 2 ks
- počítač, projektor Epson, tablet Samsung,
- adaptér,
- kábel HDMI 3m, 10 m,
- stropný držiak 2 ks,
- obrusovina,
- rohožka.

634-Dopravné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	1 850	507	256,46
ZF 41	1 850	507	256,46

Organizácia vlastní osobné motorové vozidlo značky ŠKODA FABIA COMBI - rok nadobudnutia 2006.

Dopravné výdavky v organizácii tvorí:

- nákup pohonných hmôt,
- servis a údržba motorového vozidla, opravy a výdavky s tým spojené,
- poistenie motorového vozidla, kde je zahrnuté povinné zmluvné poistenie (Union poisťovňa, a. s.),
- poplatky za parkovanie, karty a diaľničné známky.

Výdavky podľa podpoložiek:

• pohonné hmoty	116,76 Eur
• servis, údržba, opravy	40,00 Eur
• poistenie	85,00 Eur
• karty, známky a poplatky za parkovanie	14,70 Eur

635-Údržba

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	5 700	6 067	6 050,82
ZF 46	5 700	6 067	6 050,82

Údržba zahŕňa výdavky na údržbu a servis mzdového a účtovného softvéru, opravy prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení, údržbu elektronického zabezpečovacieho systému - ochrana objektu (alarm).

Výdavky podľa podpoložiek:

• údržba prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení	987,84 Eur
• údržba budov, objektov alebo ich častí	1 827,88 Eur
• údržba softvéru	3 235,10 Eur

-

636-Nájomné

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	500	500	494,10
ZF 41	500	500	494,10

Nájomné organizácia platí za prenájom rohože umiestnenej vo vstupnej hale budovy, ktorá slúži k zachytávaniu nečistôt.

- V roku 2023 organizácia uzatvorila zmluvu, ktorej predmetom je prenajatie nehnuteľnosti – stožiaru verejného osvetlenia pre účely umiestnenia tabule informačného navigačného systému. Cena prenájmu predstavuje čiastku 342,96 Eur/rok.

637-Služby

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	21 550	29 150	28 693,72
ZF 41	21 550	26 994	26 538,01
ZF 111	0	2 156	2 155,71

Výdavky na služby zahŕňajú platby za semináre a školenia, nákup vecných cien do výtvarnej a vedomostnej súťaže, platby za propagáciu a inzerciu, revízie elektrických zariadení, plynovej kotolne, bleskozvodov a komínov, služby požiarna ochrany, platby za ochranu objektu - Centrálny pult ochrany objektov Okresného riaditeľstva Policajného zboru.

Ďalej sú to poplatky za vedenie účtov v banke, poplatky pre ochranný autorský zväz - SOZA, poistné za majetok organizácie (Union poisťovňa, a.s.), povinný prídelenie do sociálneho fondu, odmeny pre zamestnancov mimopracovného pomeru a dane – daň z nehnuteľností a komunálny odpad.

Výdavky podľa podpoložiek:

• školenia, kurzy, semináre	649,10 Eur
• konkurzy a súťaže	2 447,23 Eur
• propagácia a reklama	123,00 Eur
• všeobecné služby	7 408,80 Eur
• špeciálne služby – EZS, PO, PZS	3 401,18 Eur
• príspevok na rekreáciu	1 468,51 Eur
• poplatky a odvody – banke, SOZA	898,75 Eur
• poistné za majetok	2 355,44 Eur
• prídelenie do sociálneho fondu	1 395,69 Eur
• odmeny zamestnancom mimopracovného pomeru	4 579,96 Eur
• dane	3 966,06 Eur

640 – Bežné transfery

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	8 000	8 569	8 567,61
ZF 41	8 000	8 569	8 567,61

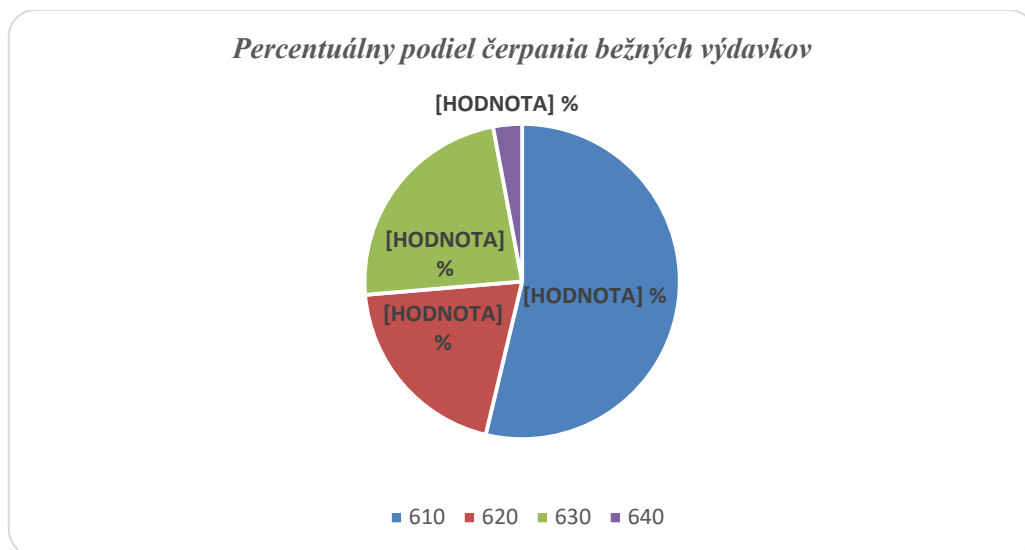
Bežné transfery zahŕňajú platby vo forme nemocenských dávok - dočasná pracovná neschopnosť, finančný príspevok na stravovanie a členský príspevok (Regionálne vzdelávacie centrum Prešov).

Výdavky podľa podpoložiek:

• členské príspevky	50,00 Eur
• finančný príspevok na stravovanie	8 327,35 Eur
• náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti	190,26 Eur

2.2 Celkové zhodnotenie čerpania bežných výdavkov

Rozpočtová skupina	Výška v EUR	Podiel v %
610 – Výdavky na mzdy	155 642,48	53,72
620 – Poistné a príspevok zamestnávateľa	57 743,16	19,93
630 – Výdavky na tovary a služby	67 756,40	23,39
640 – Bežné transfery	8 567,61	2,96
600 – Bežné výdavky	289 709,65	100,00

2.3 Kapitálové výdavky

Výdavky	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
ZF 41	0	4 800	4 500,00
ZF 11H	0	16 500	16 500,00
SPOLU	0	21 300	21 000,00

Kapitálové výdavky na rok 2025 boli schválené v súvislosti s realizáciou Projektu s názvom „Modernizácia digitálnej časti projekcie planetária“ v rámci Výzvy č. 101/2025. Projekt bol financovaný z Fondu na podporu umenia vo výške 16 500 Eur a potreba spolufinancovania predstavovala čiastku 4 500 Eur. Kapitálové finančné prostriedky na spolufinancovanie boli schválené uznesením Zastupiteľstva PSK č. 7/PSK/2025.

713 – Nákup prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
SPOLU	0	21 300	21 000,00
ZF 41	0	4 800	4 500,00
ZF 11H	0	16 500	16 500,00

3. POHLĎÁVKY A ZÁVÄZKY ORGANIZÁCIE

Krátkodobé pohľadávky k 31.12.2025 predstavujú čiastku **1 223,97 Eur** a evidujeme ich na týchto účtoch:

- *účet 315 – Ostatné pohľadávky vo výške 242,97 zahrňajú preplatok plynu za rok 2025,*
- *účet 335 – Pohľadávky voči zamestnancom vo výške 981,00 Eur, ktoré zahrňajú zálohu finančného príspevku na stravovanie na mesiac január 2026*

Krátkodobé záväzky k 31.12.2025 sú vo výške **26 619,65 Eur** a evidujeme ich na týchto účtoch:

- *účet 321 – Dodávatelia – neuhradené faktúry v lehote splatnosti vo výške 1 339,57 Eur,*
- *účet 331 – Zamestnanci – mzdy za mesiac december 2025 vo výške 13 856,69 Eur,*
- *účet 336 – Zúčtovanie s orgánmi sociálneho a zdravotného poistenia – odvody za mesiac december 2025 vo výške 9 258,81 Eur,*
- *účet 342 – Ostatné priame dane – odvod dane zo závislej činnosti z príjmu FO za mesiac december 2025 vo výške 2 264,58 Eur.*

Dlhodobé záväzky k 31.12.2025 evidujeme na účte **472 – Záväzky zo sociálneho fondu** vo výške 3 236,82 Eur.

Záväzky podľa rozpočtovej klasifikácie a doby splatnosti uvádzame v prílohe č. 2.

4. MAJETOK ORGANIZÁCIE

Účet – Názov	Stav majetku k 1.1.2025	Prírastky (+) Úbytky (-)	Stav majetku k 31.12.2025
018 Drobný dlhodobý nehmotný majetok	1 343,03	0	1 343,03
Dlhodobý nehmotný majetok	1 343,03	0	1 343,03
021 Budovy, haly a stavby	1 538 808,50	0	1 538 808,50
022 Stroje, prístroje a Zariadenia	235 837,74	+ 21 000	256 837,74
023 Dopravné prostriedky	13 689,85	0	13 689,85
028 Drobný dlhodobý hmotný majetok	28 263,27	- -98,25	28 165,02
029 Ostatný dlhodobý hmotný majetok	6 841,96	0	6 841,96
031 Pozemky	796,65	0	796,65
Dlhodobý hmotný majetok	1 824 237,97	+ 20 901,75	1 845 139,72
750-5 Drobný hmotný majetok	64 372,32	+6 025,30 - 517,58	69 880,04
750-6 Drobný nehmotný			904,40

majetok	1 013,95	-109,55	
750-7 OTE	20 399,84	+ 541,83 - 406,40	20 535,27
760-1 Odborná knižnica	6 555,35	+ 22,33	6 577,68
760-4 Vstupenky	5 114,00	+20 007,00 - 24 927,00	194,00
760-5 Metodický materiál	5 977,96	+ 4 572,59 - 4 574,00	5 976,55
Drobný majetok	103 433,42	+ 31 169,05 - 30 534,53	104 067,94

5. MIMOROZPOČTOVÉ ÚČTY

5.1 Sociálny fond

Položky	Eur
Počiatkový stav	2 774,73
Tvorba – povinný príděl	1 395,69
Použitie - stravné	883,60
Životné jubileum - odmena	50,00
Konečný stav	3 236,82

5.2 Podnikateľská činnosť

Hvezdáreň a planetárium v Prešove počas sledovaného obdobia roka 2025 podnikateľskú činnosť nevykonávala.

6. ZÁVER

V roku 2025 Hvezdáreň a planetárium v Prešove dosiahla skutočné príjmy vo výške 64 465,00 Eur čo predstavuje 128,93 % z celkových plánovaných 50 000 Eur.

Z pridelených finančných prostriedkov z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja predstavovalo čerpanie bežných výdavkov celkom 276 253,74 Eur, t. j. čo predstavuje 99,45 % bežných schválených výdavkov na rok 2025.

V rámci bežných výdavkov boli organizácii pridelené aj účelové finančné prostriedky v celkovej výške 16 577,71 Eur z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja, 2 155,71 Eur zo štátneho rozpočtu prostredníctvom Slovenskej ústrednej hvezdárne v Hurbanove na zabezpečenie výtvarnej a vedomostnej súťaže a 1 500 Eur z Fondu na podporu umenia v rámci schváleného projektu „Modernizácia digitálnej časti projekcie planetária“. Súčasťou schváleného projektu boli aj kapitálové finančné prostriedky, ktoré predstavovali čiastku 21 300 Eur. Z celkovej výšky uvedených kapitálových výdavkov bolo 16 500 Eur financovaných z prostriedkov Fondu na podporu umenia a 4 500 Eur bolo financovaných z rozpočtu Prešovského samosprávneho kraja, ktoré boli schválené uznesením Zastupiteľstva Prešovského samosprávneho kraja č. 7/PSK/2025.

Celkové zhodnotenie nákladov a výnosov

Položky	Rok 2025	Rok 2024
Náklady za sledované obdobie	396 095,17	393 039,91
Výnosy za sledované obdobie	392 215,25	394 537,69
Výsledok hospodárenia pred zdanením	- 3 879,92	+ 1 497,78

Organizácia v roku 2025 zrealizovala pravidelne organizované podujatia, ku ktorým patrí výtvarná súťaž „Vesmír očami detí“ a okresné, krajské a celoslovenské kolá vedomostnej súťaže „Čo vieš o hviezdach?“. Vyhlasovateľom obidvoch podujatí bola Slovenská ústredná hvezdárň v Hurbanove v spolupráci s ostatnými astronomickými zariadeniami na Slovensku. K ďalším aktivitám patrí: Hodina Zeme, Deň hvezdární a planetárií, regionálne kolo Astronomickej olympiády, prednáška pod názvom „Kozmonautika včera, dnes a zajtra“ pod vedením lektora RNDr. Zdenka Komáreka.

Z dôvodu havarijného stavu obkladu budovy Hvezdárne a planetária sme boli nútení v roku 2025 zrušiť niektoré významné podujatia pre verejnosť. Medzi takéto patrilo aj podujatie „Deň detí s astronómiou“.

Spracovala: Ing. Darina Kahanovská